

[Jørgen Jørgensen.]

for bedre ydre Rammer for disse Skoler. Men dette fører ingenlunde til, at Forældre-kredsen ikke ogsaa i Fremtiden maa være nødt til at betale betydelige Beløb for at holde disse Skoler i Gang. Jeg synes derfor, det er vel begrundet, at man giver Friskolerne en mere rundelig Støtte end hidtil, og de Tal, der er foreslaaet for denne Støtte, finder jeg rimelige og forstandige.

En af de Ting, der har været Uenighed om inden for det Udvalg, som har drøftet Sagen, før Lovforslaget blev fremsat, og hvis Arbejde Forslaget i saa væsentlig Grad bygger paa, har været Spørgsmaalet om det Antal af Børn, der skulde kræves, for at en Skole skulde kunne opnaa Tilskud. Medens hidtil den Regel har været gældende, at man kunde give Støtte til Skolen, naar en Forældre-kreds havde 10 undervisningspligtige Børn, vil man fremtidig kræve dette Antal sat op til 15. Det kan godt siges, at 15 Børn ikke er noget stort Tal for at begynde en Skole. Men man maa alligevel huske paa, at der skal et ret stort Omraade til for at skaffe Børn fra 15 Hjem, og det er meget muligt, at man skal overveje, om man ikke skal blive ved det hidtidige Krav om 10 Børn som Betingelse for at begynde en Skole. Der er mange offentlige Skoler i Dag, hvor man har opført Bygninger til meget store Beløb og ansat mange flere Lærerkæfter end hidtil, og hvor man sidder med meget smaa Børnetal, som medfører helt anderledes store Udgifter for det offentlige, end her bliver Tale om, selv om man vilde give Tilskud til en Skole med kun 10 Børn. Jeg anerkender, at man har taget det Hensyn, at de bestaaende Skoler med 10 Børn stadig kan opretholde deres Tilskud, men jeg tror alligevel, vi skal overveje, om vi ikke skulde blive ved Regelen om kun at kræve 10 Børn som Betingelse for, at en Skole, ogsaa en ny Skole, skal kunne opnaa Tilskud.

Jeg er ogsaa tilfreds med de forbedrede Regler for Efterløn, som nu gennemføres. Friskolens Folk er ikke selv helt uden Skyld i, at denne Ordning har været forholdsvis ringe hidtil, for en Betingelse for at gennemføre en ordentlig Pensionsordning er, at alle er med i den Ordning, og Friskolens Folk har ud fra deres almindelige, meget frie Indstilling ikke helt fundet det nødvendigt, at man paa dette, dog rent praktiske Omraade skulde indordne sig under den Tvang, at alle skulde være Medlemmer af en Efterlønskasse. Det er imidlertid en Betingelse, hvis man paa økonomiske og praktiske Omraader vil have noget ud af det, at man staar sammen om disse Ting, og nu er der bygget

op et rimeligt Grundlag for en Pensionsordning gennem det her foreslaaede, hvor der bliver sikret en Efterløn, som er antagelig for de Lærere og Lærerinder, der har ofret alle deres Kræfter i den frie Skole, og jeg ser med Tilfredshed paa den Ordning, som er foreslaaet.

Det ærede Medlem Hr. Hauberg, som ellers har stor Interesse for og megen Indsigt i Skoleforhold, røbede gennem sin Tale et forbavsende Ukendskab til Friskolen. Det ærede Medlem anerkendte Friskolens Betydning for den offentlige Skole, men hans hele Tale byggede egentlig paa, at de Mennesker, der oprettede en Friskole, var utilfredse Mennesker — han sagde ikke, at det ligefrem var Kvæulanter, men det var noget i den Retning —, som ikke fandt, at den offentlige Skole var god nok, og som derfor vilde have en Skole for sig selv. Det vidner om et forbløffende Ukendskab til Friskolen. Der er dog ingen, som blot i mindste Maade vil sætte sig ind i, hvad Friskolen har udrettet inden for den danske Skole, der vil sige, at de Mennesker, der har baaret denne Friskole, er en Kreds af uinteresserede, som kun har holdt denne Skole oppe, fordi de syntes, at deres Børn var for gode til at gaa i den offentlige Skole. Det er fuldkommen at vende Tingene paa Hovedet. Den danske Friskole har været af overordentlig Værdi for hele den danske offentlige Skole, og vi skal have Raad til i Danmark stadig at give Plads for frie Skoleformer. Naturligvis vil den offentlige Skole til enhver Tid, ogsaa i Fremtiden, blive det Sted, hvor det alt overvejende Antal af Børn søger hen, men det forhindrer dog ikke, at vi i et demokratisk Land ogsaa kan give Plads for andre Skoleformer, og det skulde vi da navnlig her i Danmark have Forstaaelse af.

I hele den Lovgivning paa den offentlige Skoles Omraade, som er gennemført i dette Aarhundrede, har man søgt at drage ind i den offentlige Skole alt det, man har lært af Friskolen. Hvad var Formaalet med den Ordning, som blev gennemført med udvidet Repræsentation og Indflydelse for Forældrene? Det var at skaffe Hjemmene en større Indflydelse og vække Hjemmenes Interesse for den Skole, hvor deres Børn gaar, nøjagtig det samme, som er et Hovedmoment i hele Friskolens Arbejde. Vi kan tage Punkt for Punkt i den nyere Tids Skolelovgivning, og man vil overalt spore Friskolens fortjenstfulde Indflydelse i vort Land. Gaa ud i Skolestuerne Landet over og overvær Undervisningen, og De vil finde, at Undervisningen i Dag i praktisk talt alle